

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 5. oktobrī
(OR. en)

13219/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0311(NLE)

ECOFIN 967
UEM 243
FIN 1035

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2022. gada 5. oktobris

Saņēmējs: Padomes Ģenerālsekretariāts

K-jas dok. Nr.: COM(2022) 508 final

Temats: Priekšlikums - PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS, ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353, ar ko Polijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 508 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 508 *final*

Briselē, 5.10.2022.
COM(2022) 508 final

2022/0311 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353, ar ko Polijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“SURE regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Polija 2020. gada 6. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, un 2020. gada 25. septembrī ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353 Padome piešķīra Polijai finansiālu palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

Polija 2022. gada 19. septembrī lūdza Savienību paplašināt Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2020/1353 minēto pasākumu sarakstu.

Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Polijas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski ir palielinājušies faktiskie un plānotie izdevumi, kuri tieši saistīti ar Polijas īstenotiem darba tirgus pasākumiem un ar veselību saistītiem pasākumiem un kurus ir izraisījusi Covid-19 pandēmija. Tas jo īpaši attiecas uz jauniem pasākumiem:

- a) PQR diagnostikas testu veikšanas finansēšana. Veselības ministrs uzdeva Valsts veselības fondam noslēgt ar ieinteresētajām laboratorijām līgumus par SARS-CoV-2 diagnostisko RT-PQR testu veikšanu. Testu izmaksas tika finansētas no valsts budžeta, un tās bija samērīgas ar to cilvēku skaitu, kuri pieteicās testēšanai;
- b) piešķirt papildu ikmēneša naudas pabalstu medicīnas speciālistiem un vienreizēju papildu naudas pabalstu citiem veselības aprūpes darbiniekiem, kuri iesaistīti cīņā pret Covid-19. Pabalsts tika piešķirts personām, kuras medicīnisko vienību organizatoriskajās vienībās piedalījās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā un kurām bija tiešs kontakts ar pacientiem, kuri ir inficēti vai par kuriem ir aizdomas, ka viņi ir inficēti ar SARS-CoV-2 vīrusu. Veselības ministrs uzdeva Valsts veselības fondam pārskaitīt medicīnas iestādēm, kuras veic medicīnisko darbību, līdzekļus, kuri paredzēti pabalstu piešķiršanai.

Polija sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt Īstenošanas lēmumu, lai paplašinātu to pasākumu sarakstu, kuriem Padome jau ir piešķīrusi finansiālo palīdzību ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353.

Ar veselību saistītie pasākumi, par kuriem Polija iesniedza lūgumu 2022. gada 19. septembrī, atbilst 1 672 546 359 EUR.

• **Saskanība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) ("Regula (EK) Nr. 2012/2002"). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 2020. gada 30. martā.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otro aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šāda finansiālā palīdzība kā otrā aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;
- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, kā arī
- iespējas refinansēt parādu.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353, ar ko Polijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma¹, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pēc 2020. gada 6. augustā saņemtā Polijas lūguma Padome ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353² piešķir Polijai finansiālo palīdzību aizdevuma veidā, kura maksimālais apmērs ir 11 236 693 087 EUR, maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi un pieejamības periods – 18 mēneši, lai papildinātu Polijas valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.
- (2) Polijai aizdevums bija jāizmanto tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1353 3. pantā.
- (3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Polijā. Tas ir izraisījis joprojām pēkšņu un būtisku publisko izdevumu pieaugumu Polijā saistībā ar jauniem pasākumiem, proti, PQR testēšanu un naudas pabalstiem veselības aprūpes darbiniekiem, kuri iesaistīti cīņā pret Covid-19.
- (4) Covid-19 uzliesmojumam un ārkārtas pasākumiem, kurus Polija īstenoja 2020., 2021. un 2022. gadā, lai ierobežotu slimības uzliesmojumu un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās sekas, bija un vēl aizvien ir dramatiska ietekme uz publiskajām finansēm. Polijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds 2020. gadā bija attiecīgi 6,9 % un 57,1 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), kas līdz 2021. gada beigām samazinājās attiecīgi līdz 1,9 % un 53,8 %. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi ir sagaidāms, ka Polijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2022. gada beigām būs attiecīgi 4,0 % un 50,8 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada vasaras prognozi tiek prognozēts, ka Polijas IKP 2022. gadā pieaugs par 5,2 %.

¹ OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

² Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1353 (2020. gada 25. septembris), ar ko Polijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 314, 29.9.2020., 45. lpp.).

- (5) Polija 2022. gada 19. septembrī lūdza Savienību paplašināt to pasākumu sarakstu, kuriem finansiālā palīdzība jau ir piešķirta ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353, lai turpinātu papildināt 2020., 2021. un 2022. gadā īstenotos valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģēt uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem (“lūgums”). Konkrētāk, Polija ieviesa virkni ar veselību saistītu pasākumu Covid-19 uzliesmojuma novēršanai, kuri izklāstīti 6. un 7. apsvērumā.
- (6) Pamatojoties uz “2020. gada 2. marta Likumu par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”³, veselības ministrs uzdeva Valsts veselības fondam noslēgt ar ieinteresētajām laboratorijām līgumus par SARS-CoV-2 diagnostisko RT-PĶR testu veikšanu. Testu izmaksas tika finansētas no valsts budžeta, un tās bija samērīgas ar to cilvēku skaitu, kuri pieteicās testēšanai. Kā minēts lūgumā, *SURE* ietvaros tiek prasīts finansēt tikai 2020. un 2021. gadā patērētos izdevumus. Pasākums ir jauns un tika īstenots no 2020. gada aprīļa beigām līdz 2022. gada marta beigām.
- (7) Pamatojoties uz “2020. gada 2. marta Likumu par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”⁴ un “2020. gada 14. augusta Likumu, ar ko groza konkrētus aktus, lai nodrošinātu veselības aizsardzības darbības saistībā ar Covid-19 epidēmiju un pēc tās beigām”⁵, veselības ministrs uzdeva Valsts veselības fondam pārskaitīt medicīnas struktūrām, kuras veic medicīniskas darbības, līdzekļus, kuri paredzēti naudas pabalstu piešķiršanai veselības aprūpes darbiniekiem, kas iesaistīti cīņā pret Covid-19, kā minēts lūgumā. Pasākums ietver to izmaksu segšanu, kuras saistītas ar papildu ikmēneša naudas pabalsta piešķiršanu medicīnas speciālistiem un vienreizēju papildu naudas pabalstu citiem veselības aprūpes darbiniekiem. Pabalsts tika piešķirts personām, kuras medicīnisko vienību organizatoriskajās vienībās piedalījās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā un kurām bija tiešs kontakts ar pacientiem, kuri ir inficēti vai par kuriem ir aizdomas, ka viņi ir inficēti ar SARS-CoV-2 vīrusu. *SURE* ietvaros tiek prasīts finansēt tikai izdevumus, kas radušies 2020. un 2021. gadā. Pasākums ir jauns un tika īstenots no 2020. gada septembra līdz 2022. gada marta beigām.
- (8) Polija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Polija ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 11. februāra ir palielinājušies par 11 826 003 428 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas ir saistīts arī ar jaunajiem ar veselību saistītajiem pasākumiem Covid-19 uzliesmojuma novēršanai, kuri aptver ievērojamu Polijas uzņēmumu un darbaspēka daļu. Polija plāno finansēt 9 100 000 EUR no palielinātās izdevumu summas saistībā ar jaunajiem ar veselību saistītajiem pasākumiem, izmantojot Savienības fondus no ES budžeta, un 580 210 341 EUR, izmantojot savu finansējumu.
- (9) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Poliju un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu,

³ 10.a panta 1. un 2. punkts un pēc 10.a panta termiņa beigām 11.h panta 2. punkta 2. apakšpunkts un 4. punkts. *Dz.U. 2020 poz. 374*, ar grozījumiem.

⁴ 10.a panta 1. punkts. *Dz.U. 2020 poz. 374*.

⁵ 42. pants. *Dz.U. 2020 poz. 1493*.

kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī ar attiecīgo ar veselību saistīto pasākumu ieviešanu Covid-19 uzliesmojuma sakarā, kā minēts 2022. gada 19. septembra lūgumā.

- (10) Ar veselību saistītie pasākumi, par kuriem Polija 2022. gada 19. septembrī iesniedza lūgumu un kuri minēti 6. un 7. apsvērumā, atbilst 1 672 546 359 EUR.
- (11) Tāpēc finansiālajai palīdzībai, kas jau piešķirta ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353, būtu jāattiecas arī uz jaunajiem pasākumiem, kuri minēti 6. un 7. apsvērumā.
- (12) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kuras var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.
- (13) Polijai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu izpildi, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Polija ir izpildījusi minētos izdevumus,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1353 groza šādi:

2. lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

“3. pants

Polija var finansēt šādus pasākumus:

- a) sociālā nodrošinājuma iemaksu samazinājumu, kā to paredz 31.zo pants “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”, attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar atbalstu pašnodarbinātajiem, visiem sociālajiem kooperatīviem (neatkarīgi no darbinieku skaita) un – attiecībā uz uzņēmumiem, kas nodarbina ne vairāk kā 50 cilvēkus, – to izdevumu daļu, kas attiecas uz darbiniekiem, kuri pastāvīgi bija nodarbināti;
- b) dīkstāves pabalstu pašnodarbinātajiem un personām, kas strādā saskaņā ar civiltiesiskiem līgumiem, kā to paredz 15.zq un 15.zua pants “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”;
- c) algu un sociālā nodrošinājuma iemaksu subsīdijas uzņēmumiem, kuri izmanto saīsinātu darba laiku vai brīvprātīgi samazina darba laiku, vai ja darbinieki pastāvīgi bija nodarbināti, kā to paredz 15.g, 15.ga, 15.gg, 15.zzb, 15.zze un 15.zze² pants 2020. gada 2. marta “Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”;
- d) subsīdijas pašnodarbinātajiem bez darbiniekiem, kā to paredz 15.zzc pants “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”;

- e) aizdevumus, kas pārvēršami subsīdijās un ko piešķir pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmumiem un nevalstiskām organizācijām attiecībā uz summām, kas faktiski pārvērstas dotācijās, kā to paredz 15.zzd un 15.zzda pants “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”;
- d) finansējumu PQR diagnostikas testu veikšanai laboratorijās, kas ar Valsts veselības fondu ir noslēgušas līgumus par SARS-CoV 2 diagnostisko RT-PCR testu veikšanu, kā paredzēts 10.a panta 1. un 2. punktā, un pēc 10.a panta termiņa beigām – 11.h panta 2. punkta 2. apakšpunktā un 4. punktā “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”;
- g) papildu ikmēneša naudas pabalsta piešķiršanu medicīnas speciālistiem un vienreizēja papildu naudas pabalsta piešķiršanu citiem veselības aprūpes darbiniekiem, kā paredzēts 10.a panta 1. punktā “2020. gada 2. marta Likumā par īpašiem risinājumiem saistībā ar Covid-19, citu infekcijas slimību un to izraisīto krīzes situāciju profilaksi, apkarošanu un izskaušanu”, un pēc 10.a panta termiņa beigām – 42. pantā “2020. gada 14. augusta Likumā, ar ko groza konkrētus tiesību aktus, lai nodrošinātu veselības aizsardzības darbību saistībā ar Covid-19 epidēmiju un pēc tās beigām”.”.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*